

הלכות קרית שמע פרק ד

א. נשים ועבדים וקטנים, פטורין מקרית שמע; ומלמדין את הקטנים לקרות אותה בעונתה, ומברכין לפניה ולאחריה, כדי לחנכן במצוות. מי שהיה לבו טרוד ונחפז בדבר מצוה מכל המצוות, פטור מקרית שמע. לפיכך חתן שנשא בתולה פטור מקרית שמע, עד שיבוא עליה, לפי שאין דעתו פנויה, שמא לא ימצא בתולים; ואם שהה עד מוצאי שבת ולא בעל, חייב לקרות ממוצאי שבת ואלך, שהרי נתקדשה דעתו, ולבו גם כה אף על פי שלא בעל.

ב. אבל הנושא את הבעולה אף על פי שהוא עוסק במצוה, חייב לקרות, הואיל ואין לו דבר שמשבש את דעתו. וכן כל פיוצא בו.

ג. מי שמת לו מת שהוא חייב להתאבל עליו פטור מקרית שמע עד שיקברנו, מפני שאין דעתו פנויה לקרות. ואם היה משמר את המת אף על פי שאינו מתו, פטור מקרית שמע; ואם היו השומרין שנים האחד משמר, והשני נשמט למקום אחר וקורא, וחוזר ומשמר, ונשמט האחר וקורא. וכן החופר קבר למת, פטור מקרית שמע.

ד. אין מוציאין את המת לקברו סמוך לזמן קרית שמע, אלא אם כן היה אדם גדול. ואם התחילו והוציאוהו, והגיע זמן הקריאה והן מלוין את המת כל שיש למטה צדף בהן, כגון נושאי המטה וחלופיהן וחלופי חלופיהן, בין היו לפני המטה, בין היו לאחר המטה פטורין; ושאר המלוין שאין למטה צדף בהן, חייבין.

ה. היו עוסקין בהספד, והגיע זמן קרית שמע בזמן שהמת מנח לפניהן, נשמטין אחד אחד וקורין וחוזרין להספד. אין המת מטל לפניהם, כל העם קורין קרית שמע; והאבל יושב ודומם, שאינו חייב לקרות עד שיקבר מתו.

ו. קברו את המת, וחזרו האבלים לקבל תנחומים, וכל העם הולכין אחריהם ממקום הקבר למקום שעומדין בו האבלים, לעשות שורה לקבל תנחומים אם יכולין העם להתחיל ולגמר אפלו פסוק אחד קדם שיגיעו לשורה, יתחילו; ואם לאו, לא יתחילו, אלא ינחמו את האבלים, ואחר שיפטרו מהם יתחילו לקרות. בני אדם העומדים בשורה הפנימיים, שהן רואין פני האבלים פטורין מקרית שמע; והחיצונים הואיל ואינן רואין את האבלים, חייבין בקרית שמע במקומן.

ז. כל מי שהוא פטור מלקרות קרית שמע אם רצה להחמיר על עצמו ולקרות, קורא: והוא, שתהא דעתו מישבת עליו; אבל אם היה זה הפטור מלקרות מבהל ותמה אינו רשאי לקרות, עד שתתישב דעתו.

ח. כל הטמאים חייבין בקריאת שמע, ומברכין לפניה ולאחריה והן בטמאתן, אף על פי שאפשר להן לעלות מטמאתן בו ביום, כגון הנוגעים בשרץ או בנדה וזבה ומשכבן וכיוצא בהן. ועזרא ובית דינו תקנו שלא יקרא בעל קרי לבדו משאר הטמאים, עד שיטביל; ולא פשטה תקנה זו בכל ישראל, ולא היה כוח לרב הצבור לעמד בה לפיכך בטלה. וכבר נהגו כל ישראל לקרות

בַּתּוֹרָה וְלִקְרוֹת קְרִית שְׁמַע, וְהֵן בְּעֲלֵי קְרִאִין, לְפִי שְׁאִין דְּבָרֵי
תּוֹרָה מְקַבְּלִין טְמָאָה, אֵלָא עוֹמְדִין בְּטְהֻרָתָן לְעוֹלָם.